

рішень, непрозорі призначення на посади), корупція в діяльності порту та на митниці та інші» [6].

Висновки. Діяльність органів державної влади в Україні спрямована на подолання корупції, супроводжується певними ризиками та недоліками постійно розвивається, оновлюються підходи до реформування, враховується міжнародний досвід, рекомендації. Для отримання результатів антикорупційної політики повинен пройти певний час, а також потрібно докласти зусилля не тільки державі в особі відповідних органів та їх посадових і службових осіб, а й самим громадянам України, показавши свою правову і політичну свідомість.

Список використаних джерел

1. Валушко І. В. Інститути громадянського суспільства у системі антикорупційної політики України: дис. ... канд. політ. наук. Київ, 2017. 217 с.

2. Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією
URL:http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_102.

3. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. Відомості Верховної Ради. 2014, № 49. Ст. 2056.

4. Четвертий раунд оцінювання запобігання корупції серед народних депутатів, суддів та прокурорів. URL: <https://rm.coe.int/gresoeval4rep-2016-9-p3-76-gresco-19-23-2017-/1680737206>.

5. ІНДЕКС СПРИЙНЯТТЯ КОРУПЦІЇ-2017. URL: <https://ti-ukraine.org/research/indeks-koruptsiyi-cpi-2017/>.

6. Сприйняття успішності проведення антикорупційної реформи в Україні: регіональний вимір. Київ, 2018. 124 с.

Мойсей Любомир Олексійович,

начальник Західної територіальної групи з питань запобігання та виявлення корупції Міністерства оборони України, кандидат юридичних наук

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В МІНІСТЕРСТВІ ОБОРОНИ УКРАЇНИ ТА ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ

Забезпечення соціального захисту військовослужбовців в Україні є пріоритетним завданням держаних інституцій на сучасному етапі розвитку та становлення державності. Саме належний соціальний захист військовослужбовців Збройних Сил України, що включає в себе процеси задоволення матеріальних і духовних потреб військовослужбовців відповідно до особливого виду їх службової діяльності, статусу в суспільстві, підтримання соціальної стабільності у військовому середовищі є вагомим чинником у розбудові правової держави та громадянського суспільства.

Процеси діяльності органів державної влади спрямовані на встановлення системи правових і соціальних гарантій, що забезпечують реалізацію військовослужбовцями гарантованих прав і свобод вимагають подолання низки негативних соціальних чинників, одним з яких є корупція.

Таке явище як корупція у збройних силах, зокрема у сфері врегулювання процесів, що безпосередньо впливають на рівень належного забезпечення реалізації гарантованих прав і свобод військовослужбовців руйнують оборонні інституції зсередини, позбавляючи їх при цьому здатності адекватного реагування на зовнішні виклики.

З-поміж багатьох чинників, що впливають на прояви корупції у збройних силах, сприяючи її поширенню, можна виділити людський та економічний чинники, корисливе бажання військових посадових осіб збагатитися шляхом свідомого порушення моральних і правових норм.

Відсутність наступальних дій з боку органів влади, у тому числі вищого військового керівництва, наявність правового нігілізму військовослужбовців, відчуття всюдозволеності та безкарності за вчинені корупційні діяння стимулюють правопорушників до їх вчинення.

В цілому корупція в оборонній сфері характеризується як складне, багатогранне явище, яке охоплює природу її виникнення, адміністративно-правові норми, що містять санкції, діяльність спеціально утворених органів з питань запобігання та виявлення корупції та пов'язаних із нею правопорушенням.

Сучасна система запобігання та виявлення корупції у Міністерстві оборони України та Збройних Силах України не є досконалою та потребує відображення реальних ризиків, що виникають в процесі гарантування соціального захисту військовослужбовців, їх мінімізації, за умов запровадження дієвих механізмів розроблених стратегій оборонного відомства.

Види корупційних загроз, що виникають при виконанні функцій, що покладаються на збройні сили у забезпеченні суверенітету, територіальної цілісності і недоторканості України вказує на їх масштабність, у тому числі на повну відсутність дієвих кроків на їх подолання.

Для забезпечення соціального захисту військовослужбовців у збройних силах та в Україні в цілому, у тому числі у системі з протидії й запобігання проявам корупції існує ціла низка взаємопов'язаних між собою у вертикальній і горизонтальній площині суспільних та державних інститутів, до яких належать, наприклад, судові органи, інститут омбудсмена, органи прокуратури, Національна поліція, Національне антикорупційне бюро України, Національне агентство з питань запобігання корупції, інспекторські органи відомчого та внутрішньовідомчого характеру, уповноважені особи (підрозділи) з питань запобігання та виявлення корупції, що діють у системі міністерств, зокрема у Міністерстві оборони, громадські організації та інші.

Наділені відповідними повноваженнями для вжиття необхідних заходів з протидії й запобігання проявам корупції з метою забезпечення соціального захисту військовослужбовців, зокрема підлеглих військовослужбовців і їхні військові командири (начальники).

Важливою гарантією забезпечення соціального захисту військовослужбовців за умов мінімізації проявам корупції є також наявність у національному законодавстві чіткої та перевіреної на практиці системи спеціальних правових норм, які не тільки надають цим правам предметного змісту, а й встановлюють певний правовий механізм їх захисту, відповідні можливості та межі їх реалізації.

До таких передусім належать норми Конституції України (ч. 5 ст. 17) [1, с. 80], Закони України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» від 20.12.1991 № 2011-ХІІ (ст.ст. 9, 9-1, 11-13,15,16) [2, с. 190], «Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ, ветеранів Національної поліції і деяких інших осіб та їх соціальний захист» від 24.03.1998 № 203/98 [3, с. 249], «Про військовий обов'язок і військову службу» від 25.03.1992 № 2232-ХІІ (ст. 24) [4, с. 385], постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку надання статусу в антитерористичній операції або забезпеченні її проведення» від 20.08.2014 № 413 [5, с. 54], «Про затвердження Порядку забезпечення військовослужбовців та членів їх сімей житловими приміщеннями» від 03.08.2006 № 1081 [6, с. 142], «Про затвердження Порядку кредитування будівництва та придбання житла для військовослужбовців Збройних Сил та інших військових формувань» від 28.01.2004 № 88 [7, с. 234], «Про розмір і порядок виплати грошової компенсації військовослужбовцям Збройних Сил, Національної гвардії, Служби безпеки, Служби зовнішньої розвідки, Державної прикордонної служби, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації та Державної спеціальної служби транспорту за піднайом (найом) ними жилих приміщень» від 26.06.2013 року № 450 [8, с. 69], та інші.

Проте якими б досконалими не були норми законодавчих актів, дуже ймовірним є намагання створити обставини за яких була б реальна можливість існування такого негативного явища у військовому середовищі, як корупція. Існує безліч прикладів, коли прописи нормативних актів грубо порушувались військовими посадовими особами різного рівня, марно проблеми забезпечення виконання законодавства з питань військової сфери набули актуальності їх вирішення.

Усі перелічені права і свободи військовослужбовців виступають складовими вказаного виду державної політики у сфері соціального захисту та є надзвичайно важливим елементом створення стабільності у суспільстві, що у свою чергу активно позначається на зміцненні обороноздатності держави.

Зрештою варто визнати, що процеси пов'язані із реалізацією гарантованих прав і свобод військовослужбовців є найбільш вразливими до утворення обставин, що сприяють виникненню корупції,

при цьому таке негативне явище як корупція у Міністерстві оборони України та Збройних Силах України можна призупинити лише через своєчасне виявлення та усунення причин, що детермінують, та умов, що сприяють вчиненню таких діянь, спрямованих на протиправне, умисне використання службових повноважень для одержання протиправних доходів, іншої неправомірної вигоди або задоволення інших особистих інтересів чи інтересів третіх осіб.

Водночас за станом на сьогодні є нагальна потреба у комплексному дослідженні причин виникнення корупції у Збройних Силах України, у тому числі у сфері соціального захисту військовослужбовців як невід'ємної їх частини, що здійснює свій вплив на забезпечення національної безпеки та оборони держави, її суверенітету.

Список використаних джерел

1. Конституції України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. – К.: Преса України, 1997. – 80 с.
2. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей: Закон України від 20 груд. 1991 р. № 2011-ХІІ // Відом. Верховної Ради України. – 1992. – № 15. – Ст. 190.
3. Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ, ветеранів Національної поліції і деяких інших осіб та їх соціальний захист: Закон України від 24 берез. 1998 р. № 203/98 // Відом. Верховної Ради України. – 1998. – № 40. – Ст. 249.
4. *Про військовий обов'язок і військову службу*: Закон України від 25 берез. 1992 р. № 2232-ХІІ // Відом. Верховної Ради України. – 1992. – № 27. – Ст. 385.
5. Про затвердження Порядку надання статусу в антитерористичній операції або забезпеченні її проведення: постанова Кабінету Міністрів України від 20 серп. 2014 р. № 413 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 73. – Ст. 54.
6. Про затвердження Порядку забезпечення військовослужбовців та членів їх сімей житловими приміщеннями: постанова Кабінету Міністрів України від 03 серп. 2006 р. № 1081 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 31. – Ст. 142.
7. Про затвердження Порядку кредитування будівництва та придбання житла для військовослужбовців Збройних Сил та інших військових формувань : постанова Кабінету Міністрів України від 28 січ. 2004 р. № 88 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 4. – Ст. 234.
8. Про розмір і порядок виплати грошової компенсації військовослужбовцям Збройних Сил, Національної гвардії, Служби безпеки, Служби зовнішньої розвідки, Державної прикордонної служби, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації та Державної спеціальної служби транспорту за піднайом (найом) ними жилих приміщень : постанова Кабінету Міністрів України від 26 черв. 2013 р. № 450 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 50. – Ст. 69.